

Waarnemingen van Zwarte Ibissen in Middenduin

Op 12 december 1992 werd op de plasdras staande zanderij in Middenduin, Overveen gemeente Bloemendaal, enkele minuten lang een Zwarte Ibis *Plegadis falcinellus* gezien. Een waarneming geheel in de geest van de meeste ibiswaarnemingen die in Nederland gedaan worden, namelijk in de tweede helft van het jaar. Het waargenomen exemplaar trok de aandacht door het vliegbeeld. Een in grootte wat overtrokken Wulp, vliegend met een serie snelle vleugelslagen afgewisseld door zeilpauzes. De vogel kwam uit noordelijke richting, vloog de Zanderij binnen, streek daar zeilend neer, stond ongeveer een minuut 'aan de grond' en ging vervolgens weer op de vleugels, richting zuid. Genoeg tijd om waar te nemen dat het inderdaad om de soort *falcinellus* ging en niet om de Amerikaanse ondersoort *P.f.chihi* of de grotere uit Voor-Indië afkomstige *Pseudibis papilosa*, die bovendien een witte vleugelspiegel heeft. Vermoedelijk betrof het geen exemplaar uit gevangenschap, omdat daarvan geen kenmerken als ringen of vleugelmerken te zien waren. Bovendien oogde de vogel gaaf. Een paar dagen dook er in het Belgische kustgebied een Zwarte Ibis op. Dezelfde?

Op 27 mei 1993 was het weer raak en opnieuw op Middenduin. Gedurende enkele dagen verbleef een adulte Zwarte Ibis langs de Zanderijvaart. En passant dook de vogel ook nog enkele uren op in het nabij gelegen landgoed Elswout. Opmerkelijk aan deze waarneming was dat de vogel alert, maar zeker niet opvallend schuw was. Na enige tijd was er zelfs sprake van een zekere vertrouwelijkheid. Zeker bij het fotograferen hield de vogel weliswaar de afstand tot de camera gelijk, maar ging gewoon verder met voedselzoeken. Het ging om een adulte vogel getuige het verenkleed, hoewel er zeker geen sprake was van broedkleed. De bruine kop en hals waren van, op afstand vaag waarneembare, lichtere streepjes voorzien. De vleugeldekkveren, de slagpennen en een deel van de rug waren iriserend groenblauw. Het oog was bruin met een in kleur iets afwijkende iris. De snavel was naar de punt toe versmald en vleeskleurig olijfbuin. Dat de snavelhelften niet naadloos op elkaar sloten was goed te zien. Er zat een duidelijk zichtbare spleet tussen de beide. De snavelbasis was, tot aan het oog, kaal en afwijkend vermiljoenrood van kleur. Poten en tenen waren bronsbruin en het hielgewricht leek, mogelijk door de lichtval, enigszins blauwachtig. De vogel was flink groter dan een Wulp. Voedselzoeken deed de vogel in de slikstrook langs de Zanderijvaart, waarbij de snavel in een vrij hoog ritme in de slikrand werd gestoken. Daarbij liep de vogel kalm op en neer, ongeveer vergelijkbaar met het bewegingspatroon van de voedselzoekende Lepelaar. Bij grotere drukte bij de ingang van

Doordat de vogel vrij vertrouwelijk was, kon Chris van Deursen deze fraaie foto maken.

Middenduin - een verzamelpunt van trimmers en joggers - repte de vogel zich naar de beschutting van een veld gladiolen en stond daar dan heel lange perioden vrijwel bewegingloos tussen het hoge gewas of verzorgde zijn verenpak. Het langs de Zanderijvaart liggende grasland werd lopend afgezocht naar mollusken, sprinkhanen, wormen en vliegen, die in een snelle zijdelingse snavelbeweging van grashalmen werden afgegrist. Het leek waarschijnlijk dat de vogel daarom een voorkeur had voor lang gras. Af en toe vloog het dier even op om enkele meters verder weer in het gras neer te strijken. Misschien was het deze vogel die later in mei opdook langs de Friese IJsselmeerkust?

Literatuur

- Flint, V.E., R.L. Boehme, Y.V. Kostin & A.A. Kuznetsov, 1981. Birds of the USSR. Princeton University Press.
- National Geopgraphic Society, 1988. Fieldguide to the birds of North America. Second edition.
- Peterson, R.T., 1967. A Field guide to the birds of Texas and adjacent states. Houghton Mifflin Company, Boston.
- Soothill, E. and R., 1989. Wadingbirds of the world. Blandford Press.

C. van Deursen, W.P. Speelmanlaan 8, 2111 WZ Aerdenhout